Załącznik nr 1

Regulamin Programu Centrum Inicjatyw Lokalnych

- Sąsiedzkie Centrum Inicjatyw Lokalnych 2027 –

Spis treści

SŁOWNICZEK 2

PROGRAM CENTRUM INICJATYW LOKALNYCH 5

SĄSIEDZKIE CENTRUM INICJATYW LOKALNYCH 5

OGÓLNE INFORMACJE 5
OBSZAR DZIAŁALNOŚCI JEDNEGO SCIL 6
O ORGANIZOWANIU SPOŁECZNOŚCI LOKALNEJ 6
EMPOWERMENT 7

SĄSIEDZKIE CENTRUM INICJATYW LOKALNYCH – ABC DZIAŁALNOŚCI 8

STRUKTURA SĄSIEDZKIEGO CENTRUM INICJATYW LOKALNYCH 9
NAJWAŻNIEJSZE ZADANIA SĄSIEDZKIEGO CENTRUM INICJATYW LOKALNYCH 11
DZIAŁANIA PRIORYTETOWE SĄSIEDZKIEGO CENTRUM INICJATYW LOKALNYCH 11

DIAGNOZA SPOŁECZNA 12

INICJATYWA ODDOLNA 13

PARTNERSTWO LOKALNE 14

INFORMACJE O ZADANIU 15

CEL REALIZACJI ZADANIA 15
OCZEKIWANE REZULTATY 15
PRZYKŁADOWE WSKAŹNIKI 16
PRZYKŁADOWE DZIAŁANIA 16
WAŻNE! 19
TERMIN REALIZACJI ZADANIA 19
KTO MOŻE ZOSTAĆ REALIZATOREM 19
DOTACJA NA REALIZACJĘ ZADANIA SCIL 19
ZADANIA REALIZATORA 19
WSKAŹNIKI DO OSIĄGNIĘCIA 20

OFERTA 20

Słowniczek

Ustawa – ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 o działalności pożytku publicznego i wolontariacie (dalej: Ustawa) wraz ze zmianami.

Organizacja Pozarządowa (oferent/realizator zadania) – organizacja pozarządowa i inne podmioty w rozumieniu art. 3 ust. 2 i 3 Ustawy.

Sfera zadań publicznych – zadania określone w art. 4 Ustawy.

Centrum Inicjatyw Lokalnych – (dalej CIL) program Urzędu Miasta Poznania, który realizowany jest w duchu pracy ze społecznością lokalną, a którego celem jest wspieranie oddolnej aktywności społecznej mieszkańców, istotnej w zaspokajaniu ich potrzeb oraz podnoszeniu jakości i zadowolenia z życia na danym terytorium.

Otwarty Konkurs Ofert CIL - to określony Ustawą sposób na wybranie organizacji, które otrzymają dotacje na realizację zadań, w tym wypadku otwarty konkurs ofert ogłoszony przez Urząd Miasta Poznania, dotyczy utworzenia i prowadzenia Sąsiedzkiego Centrum Inicjatyw Lokalnych.

Sąsiedzkie Centrum Inicjatyw Lokalnych (SCIL) - prowadzony przez Realizatora, gdzie działania oraz inicjatywy oddolne realizowane są w duchu pracy ze społecznością lokalną.

Realizator Sąsiedzkiego Centrum Inicjatyw Lokalnych - podmiot, odpowiedzialny za prowadzenie SCIL, w ramach którego prowadzone działania oraz inicjatywy oddolne realizowane są w duchu pracy ze społecznością. Podmiot wyłoniony w otwartym konkursie ofert na realizację zadania publicznego.

Działania w CIL – zespół spójnych, zaplanowanych działań służących pobudzeniu aktywności społeczności lokalnych. Strukturę działalności CIL, w proponowanym ujęciu, tworzą cztery podstawowe komponenty (moduły programowe): diagnoza, aktywizacja, edukacja oraz integracja.

Obszar działania SCIL – obszar funkcjonowania SCIL to terytorium maksymalnie jednej Rady Osiedla. Zaleca się jednak działanie na mniejszej części osiedla, która według wnioskodawcy najbardziej potrzebuje realizacji zadania określonego w konkursie.

Inicjatywa oddolna – inicjatywa realizowana przez mieszkańców z obszaru objętego działalnością SCIL; z ich inicjatywy, podejmująca tematy lokalne, które bezpośrednio dotyczą wspólnoty terytorialnej z obszaru SCIL. Realizowana w ramach współpracy grupy mieszkańców z SCIL-em. W ramach inicjatywy oddolnej nie występuje przepływ gotówkowy (grupa nie otrzymuje dofinansowania bezpośrednio, wszelkie rozliczenia ponosi realizator CIL).

Diagnoza - zebranie informacji o społeczności lokalnej, w której będą/są realizowane działania. Obejmuje zebrane dane o ludziach, o potencjale oraz o problemach występujących na danym terenie. Badania powinny być prowadzone poprzez działanie, aby jednocześnie aktywizować badaną społeczność.

Partnerstwo lokalne – formalna lub nieformalna dobrowolna współpraca zawiązana między podmiotami (organizacje pozarządowe, instytucje publiczne, przedsiębiorstwa, rady osiedla itd.), które prowadzą działalność w lub dla tej samej społeczności. Ideą partnerstwa jest budowanie wspólnego potencjału i realizowania działań w społeczności lokalnej, wykorzystując różnorodne zasoby i kompetencje członków. Partnerzy zwiększają tym swoją widzialność, zaangażowanie społeczne i minimalizują ryzyko niepowodzenia podejmowanych akcji.

Regrantingowe Centrum Inicjatyw Lokalnych (RCIL) - prowadzony przez Operatora, gdzie inicjatywy oddolne realizowane są poprzez stosowny mechanizm regrantingu.

Regranting – w ramach regrantingu samorząd sam nie organizuje kolejnego otwartego konkursu ofert (dalej zwany **Konkursem Mikrograntów**) i nie przydziela dotacji, ale wybiera w drodze konkursu Operatora, który w imieniu samorządu zajmuje się przygotowaniem konkursu dotacyjnego oraz przyznawaniem i rozliczaniem dotacji (dalej zwanych mikrodotacją). Procedura jest zgodna z art. 16a Ustawy, w której to organ administracji publicznej przekazuje zadania organizacji pozarządowej, wyłonionej w ramach otwartego konkursu ofert.

Operator – podmiot, odpowiedzialny za prowadzenie Regrantingowego Centrum Inicjatyw Lokalnych, w ramach którego przeprowadzi nabór ofert w Konkursie Mikrograntów, będzie wspiera realizatorów mikrograntów, przekazuje im dofinansowanie oraz pomoga w realizacji i rozliczeniu

dofinansowanych ofert. Operator zostaje wyłoniony w otwartym konkursie ofert na realizację zadania publicznego.

Regulamin – niniejszy regulamin.

Załącznik nr 1

Program Centrum Inicjatyw Lokalnych

Program Centrum Inicjatyw Lokalnych (dalej: CIL) został uruchomiony w 2016 r. Od tego czasu jest cyklicznie realizowany przez Urząd Miasta Poznania poprzez ogłaszanie otwartych konkursów ofert.

Założeniem programu jest aktywizowanie **mieszkańców** i wspieranie ich inicjatyw, w celu poprawy jakości życia w mieście. Działania podejmowane w ramach CIL skupiają się na współpracy międzyśrodowiskowej i międzypokoleniowej, co ma wpływ na rozwój solidarności społecznej i procesu integracji, angażując przy tym mieszkańców w sprawy miasta czy osiedla.

Program CIL, tworząc odpowiednie środowisko do współpracy sąsiedzkiej, ma za zadanie wspomóc inicjatywy nieformalne, umożliwić partycypację i uczestnictwo w życiu społecznym osiedla i miasta, a także budować społeczeństwo obywatelskie. Działania realizowane są w duchu otwartości na samoorganizację, w sposób kompleksowy i zintegrowany.

Co ważne, program CIL ma na celu wzmacnianie postaw prospołecznych, integrowanie i edukowanie mieszkańców, inspirowanie do działania oraz zachęcenie do udziału w konsultacjach lub w wolontariacie. Program ułatwia przepływ informacji między mieszkańcami.

Misją CIL jest tworzenie warunków do rozwoju wspólnot lokalnych w stronę samoświadomości i społeczności aktywnej, a w konsekwencji społeczeństwa obywatelskiego w ogóle. Program dąży do przemian rzeczywistości mieszkańców, angażując ich w działania oraz budując poczucie sprawczości, zmieniając perspektywę myślenia z „ja" na „my" oraz podkreślając rolę partnerstw lokalnych.

W ramach Programu CIL tworzone są dwa typy CIL: Regrantingowe Centrum Inicjatyw Lokalnych i Sąsiedzkie Centra Inicjatyw Lokalnych.

Sąsiedzkie Centrum Inicjatyw Lokalnych

Ogólne informacje

1. SCIL - e prowadzone będą przez wyłonionych w drodze otwartego konkursu ofert Realizatorów zadania publicznego.
2. W 2027 r. planowane jest prowadzenie ok. 28 SCIL.
3. SCIL działa na rzecz lokalnej społeczności, tworząc przestrzenie dostępne i przyjazne dla mieszkańców, wykorzystując dostępne narzędzia animowania współpracy sąsiedzkiej i uaktywniając liderów lokalnych.
4. SCIL prowadzi działania, odpowiadające na zdiagnozowane potrzeby lokalnej społeczności.

5. Zasadniczymi zadaniami SCIL są:
   - bieżące diagnozowanie lokalnej społeczności;
   - zwiększanie w mieszkańcach poczucia przynależności do miejsca i odpowiedzialności za ich otoczenie;
   - wspieranie prospołecznych pomysłów i działań wypływających ze społeczności oraz tworzenie sieci lokalnego partnerstwa.
6. SCIL sprzyja realizowaniu pomysłów poznaniaków, nawiązywaniu sąsiedzkich relacji poprzez podejmowanie współpracy z mieszkańcami i wspólne aktywizowanie grup lokalnych. SCIL ma integrować mieszkańców w szerokim znaczeniu tego słowa.
7. Tworzenie programu działania SCIL opiera się o:
   - odkrywanie wspólnych wartości, podkreślanie znaczenia wspólnego działania jako najbardziej dynamicznego i twórczego elementu, dzięki któremu może zachodzić rozwój osobisty i społeczny;
   - ujawnianie niewykorzystanych umiejętności pojedynczych osób, mobilizowanie do dzielenia się zdolnościami w działaniu społecznym, tworzenie sytuacji do wzajemnego uczenia się;
   - wspieranie i umożliwianie ludziom sprawowania kontroli nad własnym życiem i uczestniczenia w podejmowaniu decyzji, które ich dotyczą.
8. Sąsiedzki CIL obligatoryjnie musi być prowadzony w oparciu o diagnozę i animację społeczną.

Obszar działalności jednego SCIL

Sąsiedzkie CIL kieruje swoje działania do społeczności lokalnej, skupionej na obszarze funkcjonowania maksymalnie jednej jednostki pomocniczej Miasta Poznania - Rady Osiedla. Zaleca się jednak działanie na mniejszej części osiedla, która według wnioskodawcy najbardziej potrzebuje realizacji zadania określonego w konkursie. W ofercie należy bardzo dokładnie określić zakres terytorialny działalności CIL, w taki sposób, aby nie budziło to wątpliwości w ocenie komisji konkursowej.

O Organizowaniu Społeczności Lokalnej
rekomendowanej metodzie pracy ze społecznością

Organizowanie Społeczności Lokalnej (OSL) to forma pracy socjalnej ze społecznością lokalną. Praca środowiskowa, która obejmuje pracę ze społecznością, w społeczności i dla społeczności. Jest to metoda, która w swym podejściu zakłada rozwiązywanie problemów społecznych na

poziomie lokalnym. Warto podkreślić, że OSL integruje lokalne polityki i programy społeczne z działaniami z zakresu pomocy społecznej, tym samym kompleksowo zmierzając do wywoływania trwałej zmiany społecznej, z wykorzystaniem lokalnych zasobów. Jednak, **aby mówić o zmianach długotrwałych należy odstąpić od wszelkich działań realizowanych incydentalnie czy akcyjnie.** Organizowanie społeczności lokalnej to strategiczny proces „upodmiotowienia ludzi jako członków konkretnej wspólnoty terytorialnej, tworzenia sieci współpracy i lokalnych struktur, które na stałe będą wspierać rozwój lokalny, umożliwiając społeczności rozwiązywanie własnych problemów, wzmacniając potencjał zarówno grup, jak i całej społeczności i współtworząc środowisko zmiany ukierunkowanej na polepszenie jakości życia"[1]. Proces ten opiera się na zasadzie *empowermentu* (wzmacniania społeczności), który z kolei stanowi podwaliny OSL-u.

Empowerment

W organizowaniu społeczności lokalnej wyróżnia się 5 podstawowych wymiarów *empowermentu*, które wzajemnie na siebie zachodzą i przenikają się. Są to:
SPÓJNOŚĆ – poczucie wspólnoty, wrażliwość na drugiego człowieka, jedność społeczności
UPODMIOTOWIENIE - poczucie sprawstwa, gotowość do podjęcia działania na rzecz społeczności
WPŁYW - poczucie wpływu na zmianę w społeczności, uczestniczenie w procesach decyzyjnych
ANGAŻOWANIE - zmiana myślenia z kategorii JA na MY, udział w życiu społeczności
KOOPERACJA - zsieciowane społeczności, otwartość na wymianę zasobów i kompetencji.

Zasadniczym celem jest powstanie wspólnoty, w której przełamana jest izolacja i osamotnienie, odtworzone są więzi emocjonalne i międzyludzkie. W efekcie następuje ogólna poprawa jakości życia.

Organizowanie społeczności lokalnej (OSL) to zespół działań (czynności) podejmowanych w celu uruchomienia w danej społeczności długofalowego procesu upodmiotowienia jej członków, wzmacniania potencjału (zarówno społeczności jako całości, jak i jej poszczególnych osób, grup), tworzenia sieci współpracy oraz budowania struktur wspierających rozwiązywanie lokalnych problemów i zrównoważony rozwój lokalny. **Jest procesem współdziałania, a nie zarządzania**. Ma służyć upodmiotowieniu, a nie uprzedmiotowieniu społeczności lokalnej.

[1] B. Bąbska, M. Rymsza, ABC Organizowania społeczności lokalnej. Organizowanie społeczności lokalnej – metodyka pracy środowiskowej, Warszawa 2014r., s. 20

Proces wzmacniania społeczności zwykle uruchamiany jest przez zewnętrznego organizatora społeczności lokalnej do czasu powstania i ustabilizowania się samodzielnych struktur wspólnotowych i rozwojowych w danej społeczności („od pomocy do samopomocy"). Praca metodą OSL realizuje się odwróceniem paradygmatu - od „pracy dla" do pracy „z ludźmi i przez ludzi".

Ideą OSL są także:

- odbudowywanie lub tworzenie więzi wspólnotowych oraz poczucia przynależności do danego miejsca;
- zmiana układu sił na danym terenie oraz wyrównywanie szans, poprzez wspieranie i wzmacnianie grup/społeczności znajdujących się w najtrudniejszym położeniu – zagrożonych społecznym wykluczeniem;
- wzmacnianie poczucia solidarności społecznej (zarówno w znaczeniu solidarności sąsiedzkiej, polegającej na pomocy wzajemnej, jak i solidarności opartej na świadomości wspólnoty).

Profil organizowania społeczności lokalnej skoncentrowany jest na wsparciu mieszkańców w **zaspakajaniu potrzeb społecznych**, niwelowaniu deficytów, **przy współdziałaniu lokalnych partnerów oraz samych mieszkańców.**

Sąsiedzkie Centrum Inicjatyw Lokalnych – ABC działalności

Tworzenie i prowadzenie SCIL, przebiega według ustalonego cyklu, który jest powtarzany.

Jeśli chcemy realizować z grupą mieszkańców przedsięwzięcia na rzecz wspólnego dobra, dzięki którym osiągniemy zamierzone cele, powinniśmy pamiętać o diagnozowaniu oraz animowaniu społeczności do podejmowania działań na rzecz jej samej.

Proces rozpoczyna się od określenia zastałych zasobów, potencjału, potrzeb i problemów. Kolejnym krokiem są spotkania z mieszkańcami wspólnoty sąsiedzkiej w celu określenia kierunku działań, budowania platformy współpracy i wyłaniania lokalnych liderów. Po działaniu należy je ewaluować, sprawdzając, czy powinny być kontynuowane, zawieszone, zmienione lub czy należy je zakończyć.

Załącznik nr 1

Załącznik nr 1

Struktura Sąsiedzkiego Centrum Inicjatyw Lokalnych

Strukturę SCIL tworzą 4 komponenty społeczne zakreślające ramy działania: diagnoza, aktywizacja, integracja oraz edukacja.

- **DIAGNOZA** - proces badania oraz analizy sytuacji danej społeczności, zarówno pod względem jej potencjału, jak i potrzeb oraz problemów, w tym ich przyczyn, przejawów i skutków. (Szczegółowo opisana w części „Diagnoza społeczna".)
- **AKTYWIZACJA** - budowanie sieci powiązań, rozwijanie wzajemnych kontaktów oraz włączanie przedstawicieli społeczności lokalnej we wspólne działania.
- **INTEGRACJA** - tworzenie wspólnych wartości i wzorców działania, uzgadnianie poglądów, uwspólnianie interesów i powoływanie do życia wspólnych instytucji.
- **EDUKACJA** - zwłaszcza nieformalna oraz pozaformalna, ukierunkowana zarówno na poszerzenie wiedzy i umiejętności członków społeczności lokalnej, jak i na pobudzanie ich aktywności społecznej na poziomie osiedlowym i miejskim.

W ramach prowadzonego SCIL należy:

- docierać do różnych grup społecznych w celu poznawania się i angażowania we wzajemną pomoc
- wzmacniać dialog międzypokoleniowy;
- promować aktywność społeczną - m.in. w formie inicjatywy oddolnej, stowarzyszeń sąsiedzkich, kooperatyw, organizacji lokalnych wydarzeń;
- zapewniać mieszkańcom wpływ na program, możliwość spotykania się i podejmowania wspólnych inicjatyw;
- budować atmosferę sprzyjającą realizacji pomysłów mieszkańców, nawiązywaniu sąsiedzkich relacji oraz aktywnemu spędzaniu czasu wolnego w najbliższym otoczeniu;
- uczestniczyć w procesie rozwoju nowych aktywności na terenie osiedla i miasta, zainicjowanych przez mieszkańców;
- tworzyć angażujące działania partnerskie we współpracy z lokalnymi przedsiębiorcami, instytucjami publicznymi i innymi podmiotami.

Załącznik nr 1

Najważniejsze zadania Sąsiedzkiego Centrum Inicjatyw Lokalnych

Zadaniem SCIL jest:

- animowanie wśród mieszkańców dyskusji dotyczących ważnych aspektów codziennego życia, zwłaszcza nierozwiązanych problemów lokalnych,
- doprowadzenie do lepszego poznania się mieszkańców i tworzonych przez nich grup i środowisk, ułatwianie kontaktów sąsiedzkich,
- diagnozowanie potencjału lokalnego środowiska,
- wyszukiwanie i wspieranie liderów lokalnych,
- inicjowanie powstawania grup obywatelskich,
- motywowanie grup i środowisk do podejmowania aktywności ukierunkowanych na dobro wspólne,
- budowanie lokalnych koalicji,
- moderowanie procesów edukacyjnych w środowisku,
- pobudzanie energii potrzebnej do podjęcia i podtrzymania działania przez osobę/grupę.

Działania priorytetowe programu Centrum Inicjatyw Lokalnych

Realizacja programu CIL musi uwzględniać poniższe działania:

- **DIAGNOZA SPOŁECZNOŚCI LOKALNEJ**

W procesie pracy ze społecznością lokalną ważna jest diagnoza. Diagnoza społeczna to badanie społeczności lokalnej, którego celem jest poznanie potrzeb, oczekiwań i problemów społecznych. Przeprowadzając diagnozę, należy sięgać do wiedzy i doświadczeń ludzi tworzących społeczność, a także organizacji i instytucji związanych z daną społecznością.

- **INICJATYWY ODDOLNE**

Inicjatywa oddolna w SCIL to projekt o zasięgu miejscowym, realizowany we współpracy Realizatora SCIL z mieszkańcami. Charakteryzuje się zakorzenieniem w potrzebach społeczności lokalnej, np. rozwiązuje problem zauważony przez tę społeczność, lub służy pobudzeniu aktywności np. zwiększeniu własnych zdolności społeczności. Inicjatywy prowadzą do zaangażowania się i podniesienia rzeczywistej zdolności grup lokalnych do wpływania na sprawy, które ich dotyczą.

Niedozwolone jest, aby realizację inicjatyw przeprowadzać w formie konkursu, który jest analogiczny do konkursu regrantingowego.

Niedozwolone jest, aby inicjatywę oddolną z CIL realizowały inne ngo, instytucje publiczne lub przedsiębiorstwa.

- **ORGANIZACJA LOKALNEJ WSPÓŁPRACY PARTNERSKIEJ**

SCIL inicjuje lub wzmacnia istniejące partnerstwo lokalne, rozumiane jako dobrowolna kooperacyjna relacja pomiędzy minimum trzema różnymi stronami, w której **wszyscy** uczestnicy **zgadzają się** pracować razem, aby osiągnąć wspólny cel lub podjąć specyficzne zadanie i dzielić ryzyko, odpowiedzialność, zasoby, kompetencje i korzyści. Dąży się do zawierania partnerstw międzysektorowych, tzn. instytucji publicznych, organizacji pozarządowych i przedsiębiorstw. Partnerstwo z założenia ma długofalowy charakter i jest realizowane na rzecz zmiany społecznej.

Diagnoza społeczna

Pierwszym i najważniejszym zadaniem CIL-u jest zbadanie potrzeb, problemów oraz zasobów i potencjałów lokalnej społeczności. W pierwszym roku działalności, kluczowym zadaniem jest rozpoznanie środowiska; określenie słabych i mocnych stron wspólnoty lokalnej oraz zagrożeń i szans rozwoju społeczności. Aby diagnoza pozostawała odzwierciedleniem rzeczywistości, należy ją aktualizować. Rekomenduje się w kolejnych latach rozszerzanie lub zawężanie diagnozy do konkretnych tematów lub grup społecznych.

Badania diagnostyczne nie muszą mieć charakteru stricte socjologicznego, ale powinny być prowadzone w sposób planowy i ciągły, z wykorzystaniem różnych, istniejących metod i technik badawczych. W ramach programu CIL, diagnozę przeprowadza się na zasadzie **badania w działaniu, badania aktywizującego (ang. participatory action research)**.. Uczestniczenie w badanej rzeczywistości umożliwia stałe obserwowanie, prowadzenie rozmów/wywiadów z ludźmi, i co za tym idzie, ułatwia dociekanie przyczyn danej sytuacji, postaw, poglądów, stosunku do różnych spraw czy określonych wartości. Głównie stosowanymi narzędziami badań są desk research, spacer badawczy, obserwacja uczestnicząca oraz wywiad (pogłębiony oraz rozmowy przy okazji wydarzeń).

Dzięki badaniu w działaniu można:

- lepiej poznać lokalną społeczność, jej specyfikę, potrzeby, zasoby i problemy;
- rozpoznać i zawiązać sieć współpracy, nakreślić zależności międzyludzkie, biznesowe, społeczne;
- spotkać lokalnych liderów, aktywistów, autorytety społeczności i osoby pełniące wpływowe funkcje;
- zorientować się w infrastrukturze okolicy, w szczególności w jej wartości sentymentalnej;
- opracować owocny plan działań ze społecznością, uwzględniając jej specyfikę i zasoby;
- wypracować trwałą zmianę społeczną.

Rzetelnie zrobiona diagnoza:

- pozwala odpowiedzieć na potrzeby adresatów i organizować działania z powodzeniem,
- pozwala rozważnie korzystać z potencjału lokalnego,
- mapuje tematy i odbiorców nieobjętych działaniem przez inne podmioty w danej okolicy,
- pozwala zwiększyć dostępność i inkluzywność planowanych wydarzeń lokalnych,
- zakreśla możliwe zagrożenia i ryzyko działań.

Diagnozę opiera się na intuicyjnych i niekosztownych metodach, które towarzyszą działaniom lokalnym. Pomijanie diagnozy uniemożliwia skuteczną aktywizację i animację społeczności. Kiedy do planowania i tworzenia działania zaprosisz mieszkańców, ma ono największe szanse powodzenia i wywołania zmiany społecznej.

Inicjatywa oddolna

Inicjatywa oddolna jest kolejnym obszarem działań SCIL, a jednocześnie narzędziem bezpośrednio angażującym mieszkańców. Inicjatywa oddolna to projekt działania lokalnego, zgłoszony przez grupę mieszkańców Realizatorowi SCIL, który dokonuje oceny jego celowości z punktu widzenia diagnozy i wkładu pracy społecznej. Zadaniem SCIL jest zapraszanie i zachęcanie poznaniaków do wspólnych działań na rzecz dobra wspólnego.

Wyjątkowość CIL-owych inicjatyw oddolnych polega na tym, że służą rozwiązywaniu konkretnych problemów i zaspokajaniu potrzeb lokalnych, również tych małych, ale na tyle istotnych, że wymagają podjęcia działania przez lokalną zbiorowość. Są określane przez osoby, których problem dotyczy i wymagają głównie ich aktywności, ale też w jakimś stopniu całej społeczności. Inicjatywa oddolna stanowi formę wspólnego działania zmierzającego do określonego celu i do wywołania zmiany w środowisku lokalnym. Inicjatywy zawsze służą dobru wspólnemu.

Przykład: wytyczenie ścieżki rowerowej, ogród społeczny, sąsiedzka samopomoc, zabawa choinkowa dla dzieci, warsztaty rękodzieła, utworzenie świetlicy dla dzieci i młodzieży, powołanie spółdzielni socjalnej, organizacja cyklu spotkań przy grach planszowych, turniej sąsiedzki.

Inicjatywa jako projekt:

- bez potrzeby - nie ma projektu,
- wskazane problemy muszą być udokumentowane,
- cele muszą wynikać z opisanych problemów,
- działania muszą dawać konkretne mierzalne efekty,
- efekty działań są spójne z celami projektu,

- osiągnięcie celów projektu prowadzi do rozwiązania lub złagodzenia problemów.

Inicjatywy oddolne rodzą się zazwyczaj w czasie rozmów i wywiadu. Warto wyławiać inicjatorów i pomysły mieszkańców w trakcie przeprowadzania badań diagnostycznych. SCIL może posłużyć się kampanią promocyjno-informacyjną na temat inicjatyw oddolnych, w tym otwartymi spotkaniami na temat zaangażowania społecznego. SCIL inspiruje, motywuje i wspiera mieszkańców w realizacji projektów. Realizacja inicjatyw oddolnych w SCIL-u odbywa się w sposób bezgotówkowy. Forma wyłaniania lub zgłaszania pomysłów przez mieszkańców jest określana przez realizatorów SCIL.

Inicjatywy oddolne powinny być realizowane w szczególności na terenie wskazanym przez Realizatora w ofercie. Dopuszcza się możliwość realizowania inicjatyw oddolnych na terenie Miasta Poznania, jeżeli jej inicjatorem i głównymi uczestnikami jest/są mieszkańcy osiedla wskazanego jako miejsce realizacji zadania.

Niedozwolone jest, aby realizację inicjatyw przeprowadzać w formie konkursu, który jest analogiczny do konkursu regrantingowego.
Niedozwolona jest realizacja inicjatywy oddolnej przez organizacje pozarządowe, instytucje publiczne lub przedsiębiorstwa. Inicjatywy oddolne są narzędziem SCIL rozwijającym zaangażowanie społeczne mieszkańców, w tym grup nieformalnych.

Partnerstwo lokalne

Obok pracy z mieszkańcami, zadaniem SCIL jest aktywne budowanie Partnerstwa Lokalnego, zaangażowanego w sprawy społeczności. Partnerstwo lokalne jest szeroką siecią współdziałania różnych podmiotów takich jak instytucje publiczne, przedsiębiorstwa, organizacje pozarządowe i zrównane z nimi prawnie podmioty kościelne i inne. Naczelnym celem współpracy partnerów jest włączenie się w proces wywoływania zmiany społecznej i działanie dla dobra wspólnego społeczności, której są częścią. Realizator SCIL inicjuje lub dołącza do istniejącego partnerstwa na danym terenie i je wzmacnia.
Partnerstwo może mieć charakter nieformalny lub dążyć do zawarcia umowy partnerskiej. Rekomenduje się uwidacznianie lokalnej kooperacji stosując wspólną nazwę lub realizując większe wydarzenie dla sąsiedztwa.

Załącznik nr 1

Informacje o zadaniu

Cel realizacji zadania

Celem jest wzmocnienie więzi wspólnoty lokalnej oraz zwiększenie zaangażowania mieszkańców w inicjatywy, służące rozwiązywaniu problemów i zaspokajaniu potrzeb danej społeczności. W szerszej perspektywie zadanie prowadzi do włączania mieszkańców we współdecydowanie o sprawach lokalnych w skali osiedla i miasta, wspieranie ich w rozwoju oraz aktywności sąsiedzkiej. Ten proces wspierany jest przez nawiązywanie partnerstw lokalnych między podmiotami.

Oczekiwane rezultaty:

- Inicjatywy oddolne: działania proponowane przez społeczność i organizowane wraz ze społecznością na terenie osiedla oraz kierowane do jego mieszkańców, „sąsiad/ka dla sąsiedztwa", akcyjne nowe inicjatywy oddolne i regularne zajęcia prowadzone przez lokalnych liderów i liderki, wsparcie animatora
- Działania osiedlowe: działania mające na celu pobudzanie i wzmacnianie aktywności mieszkańców osiedla w odpowiedzi na diagnozowane problemy lub potrzeby, wykorzystujące zasoby CIL, działania informacyjne, edukacyjne, integracyjne, promocja CIL wśród społeczności osiedlowej, działania o charakterze tożsamościowym, zwłaszcza historycznym, działania integrujące społeczność
- Działania poznańskie: działania aktywizujące społeczność osiedlową do włączenia się w procesy ogólnomiejskie, oswajające z instytucjami i urzędami, wspomagające mieszkańców w korzystaniu z oferty miejskiej (kulturalnej, pomocowej, sportowej i innej), szczególnie udziału w konsultacjach społecznych, PBO, Radach Osiedlowych i Miejskich, spotkaniach z Prezydentem, zakładania ngo, zgłaszania usterek i innych spraw, inicjatyw lokalnych, meldowanie się, a także oswajanie z formalnościami
- Działania wspierające program CIL: działania oferenta wspierające integracje i rozwój organizacji, biorących udział w programie, działania promocyjne tworzone we współpracy z innymi CIL
- Rozeznanie lokalnej społeczności: działania badawcze przy wykorzystaniu minimum 3 metod badawczych służące rozpoznaniu i zapoznaniu się ze społecznością lokalną, jej zasobami i potencjałami, ale też nazwaniu konfliktów i potrzeb.

Rezultatem jest działanie, aktywność, praca, proces. Rezultatem nie będzie zakup lub wypożyczenie przedmiotów.

Rezultat fakultatywny:

- Budowanie partnerstwa lokalnego: działania włączające CIL w istniejącą sieć podmiotów, działających na rzecz społeczności osiedlowej lub działania tworzące i budujące taką sieć.

Niezależnie od wyboru oferenta, co do wpisania partnerstwa jako rezultatu, Oferent jest zobowiązany dążyć do nawiązania współpracy z Radą Osiedla (rozumianą jako jednostkę pomocniczą Miasta Poznania) właściwą wskazanemu miejscu realizacji zadania.

Przykładowe wskaźniki rezultatów

- liczba oddolnych inicjatyw podjętych przez mieszkańców,
- liczba liderów, którzy otrzymali wsparcie,
- liczba powstałych raportów z badań
- liczba zastosowanych metod badawczych,
- liczba godzin w ramach poszczególnych działań,
- liczba dyżurów animatora,
- liczba spotkań z mieszkańcami,
- liczba spotkań, warsztatów, wydarzeń itp.,
- liczba uczestników poszczególnych działań,
- liczba wizyt studyjnych, wyjazdów na konferencje,
- liczba szkoleń,
- liczba kampanii promocyjnych, społecznych,
- liczba wyświetleń strony internetowej, profilu w mediach społecznościowych,
- liczba osób, które wzięły udział w działaniach sieciujących/partnerskich,
- liczba partnerów zaangażowanych w organizację wydarzenia partnerskiego.

Przykładowe działania

Wszystkie rezultaty muszą być działaniem, aktywnością, pracą odpłatną lub woluntarystyczną, prowadzącą do spotkania członków i członkiń społeczności w określonym celu.

Inicjatywy oddolne to działania prowadzone przez osobę lub grupę wyłonioną ze społeczności. Te działania odbywają się zazwyczaj przy wsparciu animatora społecznego lub organizatora społeczności lokalnej. Mogą to być: warsztaty plastyczne, wykłady specjalistyczne, dyskusje na ważne tematy, spotkania pasjonatów, uroczystości, akcje informacyjne, wydarzenia integracyjne, zajęcia regularne i każda inna forma. Są to działania oparte na zasobach i potencjałach społeczności, najczęściej zaspakajając jej potrzeby lub łagodząc napięcia.

Działania osiedlowe to działania odpowiadające na potrzeby, deficyty i konflikty społeczności. Mogą to być dyżury animatorów, kampanie społeczno-informacyjne, spotkania mieszkańców na ważne tematy z ekspertami zewnętrznymi, prezentacje inspirujące, prowadzenie archiwum społecznego, szkolenia kierowane do liderów i liderek lokalnych, prowadzenie wolontariatu, wydarzenia integracyjne, promocyjne, spacery i inne.

Działania poznańskie to działania włączania społeczności lokalnej w życie miasta Poznania, które mogą przybrać formę spotkań z urzędnikami na tematy ogólnomiejskie, w tym na tematy włączania się w wydarzenia kulturalne dotyczące historii miasta Poznania ogólnie, akcje związane z promocją pisania zgłoszeń do konkursów i plebiscytów lub udziału w głosowaniach ogólnomiejskich, np. PBO, Poznanianki, Wolontariusz Roku, Inicjatory; warsztaty mające na celu oswajanie formalności związanych z wypełnianiem wniosków urzędowych (np. zgłaszanie awarii, pisanie petycji, rejestracja ngo, zgłaszanie rozbiórek, zameldowania), spotkania o strukturze miasta i poszczególnych jednostkach i organach (np. podział obowiązków i zadań, działanie Rady Miasta, Młodzieżowej Rady Miasta, Miejskiej Rady Seniorów) i inne.

Działania wspierające program CIL to działania na rzecz rozwoju programu CIL jako sieci podmiotów, struktury procesów i wartości społecznych, które mogą mieć charakter promocyjny, szkoleniowy i partnerski. Mogą to być spotkania dedykowane podmiotom sieci CIL tematyczne, szkoleniowe, sieciujące, dyskusje o programie, partnerskie działania promocyjne, współorganizacja wizyty studyjnej wyjazdowej lub lokalnej, reprezentowanie programu jako całości na konferencjach i targach. Działania muszą charakteryzować się tematyką w znacznej większości poświęconej programowi CIL (promocja, wizyty studyjne, wygłoszenie prelekcji) lub w przypadku spotkań i szkoleń - zaproszeniem wszystkich CIL do udziału (spotkania, szkolenia). Szkolenia prowadzone przez SCIL, a skonsultowane i zarekomendowane przez WZiSS będą uczestnikom włączane w pulę godzin realizowanych w ramach obowiązku szkoleniowego. Szkolenie zorganizowane przez SCIL, ale prowadzone przez gościa z zewnątrz, po skonsultowaniu i zarekomendowaniu przez WZiSS, w których SCIL - organizator jest uczestnikiem, będą mu rozliczone w ramach obowiązku szkoleniowego.

Rozeznanie lokalnej społeczności: działania o charakterze badawczym z wykorzystaniem różnych metod i narzędzi, np. wywiadu indywidualnego, spaceru, obserwacji, ankiet internetowych, ankiet papierowych, głosowania, sondażu, gier i zabaw, mapowania, badania materiałów zastanych, streetworking i inne.

Budowanie partnerstwa lokalnego: działania zachęcające inne podmioty do zaangażowania w sprawy osiedlowe i nawiązywania relacji z innymi podmiotami, aby działań na rzecz wspólnego dobra i sąsiedztwa; są to także działania podtrzymujące już istniejąca sieć partnerską. Mogą ot być: spotkania o zaangażowaniu podmiotów w działania lokalne, organizacja wspólnego wydarzenia dla lokalnej społeczności, formalizacja partnerstwa, spotkania sieciujące o charakterze międzysektorowym, wspólne kampanie społeczne, regularne dziele się zasobami między partnerami i inne.

Oferencie, weź pod uwagę:

- Realizator Sąsiedzkiego Centrum Inicjatyw Lokalnych objęty będzie wsparciem merytorycznym przez cały okres realizacji zadania. Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych zobowiązuje się do zapewnienia szkoleń, w których Realizator kontynuujący działania w ramach programu jest zobowiązany uczestniczyć w wymiarze min. **10** godzin zegarowych szkoleń, a nowy Realizator w wymiarze min. **40** godzin zegarowych. W tę pulę nie wlicza się szkoleń, w których Realizator jest prowadzącym;.
- W przypadku ubiegania się o środki przekazane przez właściwą Radę Osiedla, **należy wskazać w kosztorysie** albo w punkcie VI. Inne informacje, **informację o sposobie wykorzystania pieniędzy Rady Osiedla.**
- Wysokość środków finansowych przeznaczonych na inicjatywy ogółem oraz na pojedyncze działanie, sposób wyboru inicjatyw i ich realizacji określa realizator zadania SCIL, przy warunku, że koszt jednej inicjatywy nie jest większy niż 5 000 zł.
- Niedopuszczalne jest realizowanie działania - inicjatywy oddolne, w formie konkursowej z kryteriami do oceny, rankingowaniem pomysłów i przekazywaniem środków finansowych innym podmiotom ani mieszkańcom; inicjatywy są propozycjami wypływającymi od społeczności i realizowane razem - CIL z mieszkańcami.
- Niedopuszczalne jest, aby inicjatywy oddolne były zgłaszane i realizowane przez podmioty rejestrowe – stowarzyszenia, fundacje, spółki, przedsiębiorstwa, podmioty sektora publicznego, itp. Takie działanie jest wydarzeniem partnerskim.

- Realizator jest zobowiązany do zachowania neutralności i bezstronności, podejmując działania popularyzujące Poznański Budżet Obywatelski lub inną ofertę miejską włączającą mieszkańców w proces decyzyjny. Wyjątkiem jest podkreślanie w takiej ofercie punktów i spraw dotyczących osiedla, na którym działa CIL, jednakże bez faworyzowania poszczególnych rozwiązań, pomysłów, opinii mieszkańców.
- W przypadku ogłoszenia konkursu na zadanie Regrantingowe Centrum Inicjatyw Lokalnych, Realizator Sąsiedzkiego CIL może zostać patronem grupy nieformalnej w konkursie mikrograntów, jednakże nie jest to działanie, które rozliczy w zadaniu prowadzenia SCIL, aby zachować oddzielność finansową i merytoryczną tych projektów. Warto o takim działaniu wspomnieć w sprawozdaniu w miejscu „Inne informacje".Termin realizacji zadania

Termin realizacji zadania określa się na maksymalnie od **01.01.2027 r.** do **31.12.2027 r.**

Kto może zostać realizatorem

W otwartym konkursie ofert mogą uczestniczyć organizacje pozarządowe oraz podmioty wymienione w art. 3 ust. 3 ustawy z 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

Dotacje przyznane zostaną organizacjom, które spełniają następujące warunki:

1) prowadzą działalność statutową w obszarze działalności pożytku publicznego: **działalność wspomagająca rozwój wspólnot i społeczności lokalnych**,
2) będą realizować zadanie na rzecz mieszkańców Poznania,

Dotacja na realizację zadania SCIL i środki RO

Oferent na prowadzenie Sąsiedzkiego Centrum Inicjatyw Lokalnych może wnioskować o maksymalną dotację w wysokości **95 000,00 zł** z budżetu Miasta Poznania (jest to kwota bez środków przekazanych przez Rady Osiedla).

Ponadto oferent planujący prowadzić Sąsiedzkie Centrum Inicjatyw Lokalnych na terenie poszczególnej Rady Osiedla - może starać się dodatkowo o środki przekazane przez daną Radę Osiedla na 2027 rok. Wykaz środków zamieszczono w Ogłoszeniu Konkursowym.

Zadania Realizatora

Realizator zadania SCIL zobowiązany jest do:

- utworzenia i prowadzenia Sąsiedzkiego Centrum Inicjatyw Lokalnych,
- realizacji działań w taki sposób, aby służyły włączaniu mieszkańców w ich realizację,
- tworzenia możliwości zaspokajania różnorodnych potrzeb edukacyjnych, kulturalnych, społecznych i in. aktywizujących społeczność lokalną,
- tworzenia możliwości rozwijania, wzmacniania więzi rodzinnych, sąsiedzkich, budowania i umacniania społeczeństwa obywatelskiego,
- tworzenia warunków zwiększających wiedzę mieszkańców o sprawach lokalnych i włączanie ich we współdecydowanie o sprawach osiedla i miasta,
- prowadzenia i korzystania z badań społeczności lokalnej w zakresie jej potrzeb i zasobów,
- aktywnego udziału we współtworzeniu sieci współpracy pomiędzy wszystkimi powstałymi CIL-ami, w tym udział w spotkaniach i szkoleniach organizowanych przez Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych Oddział Programów Rodzinnych i Senioralnych i/lub inne podmioty zarekomendowane przez Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych,
- korzystania z materiałów graficznych (plakaty, ulotki, zdjęcia profilowe itp.), przekazanej przez Urząd Miasta Poznania w celu stosowania spójnej linii graficznej materiałów promocyjnych i informacyjnych CIL,
- współpracy z Wydziałem Zdrowia i Spraw Społecznych UMP w zakresie realizacji działań związanych z promocją Programu CIL,

Rezultaty do osiągnięcia

Rezultaty minimum dla Sąsiedzkiego Centrum Inicjatyw Lokalnych:

- Działania osiedlowe: min. 4 działania wskazane w ofercie, mierzone w sposób wskazany przez oferenta (np. 9 godzin spotkań z mieszkańcami)
- Inicjatywy oddolne: min.3, przy czym należy obliczyć: pula pieniędzy przeznaczona na inicjatywy podzielona na 5 000,00 zł
- Działania poznańskie: min. 2 działania wskazane w ofercie, mierzone w sposób wskazany przez oferenta (np. 2 spotkania z przedstawicielstwem UMP)
- Działania wspierające program CIL: min.1 działanie, mierzone w sposób wskazany przez oferenta (np. 1 wizyta studyjna; 1 wydarzenie sieciujące CIL, 3h szkolenia CIL)
- Badanie społeczności lokalnej: jeżeli oferent wskaże metody: min. 3

Uwaga! Utworzenie i prowadzenie CIL nie stanowi wskaźnika. SCIL zostaje utworzony w momencie podpisania umowy z Wydziałem Zdrowia i Spraw Społecznych UMP.

Oferta

Oferta powinna zawierać:

- w pkt. III. 3 oferty szczegółowy opis:
  - koncepcji prowadzenia Sąsiedzkiego Centrum Inicjatyw Lokalnych, w oparciu o wstępne rozpoznanie lokalnego środowiska i potrzeby już zidentyfikowane w społeczności lokalnej. Koncepcja powinna uwzględniać wiedzę oferenta o lokalnej społeczności, jej potencjalnych zasobach, problemach, listę partnerów (grup nieformalnych, organizacji, instytucji i innych podmiotów) tj. lokalną sieć społeczną w ramach której może/zamierza działać SCIL oraz informację o sposobie prowadzenia działań informacyjnych i promocyjnych skierowanych do lokalnej społeczności;
  - zasad dostępności infrastruktury dla lokalnej społeczności i warunków korzystania z przestrzeni dla lokalnej społeczności;
  - zasięgu terytorialnego SCIL wraz z uzasadnieniem potrzeby – do mieszkańców jakiego obszaru będą skierowane działania aktywizacyjne i integrujące lokalną społeczność, dlaczego właśnie tam;
  - korzyści jakie realizacja zadania przyniesie mieszkańcom;
  - w jakim stopniu zaplanowane działania posłużą stymulowaniu aktywności obywatelskiej, zakładają współdziałanie mieszkańców, będą realizowane wspólnymi siłami mieszkańców i instytucji życia lokalnego – samorządów, przedsiębiorców i organizacji społecznych, rozwijaniu umiejętności i kształtowania postaw sprzyjających budowaniu społeczeństwa obywatelskiego;
  - KOMPLEMENTARNOŚĆ – w jakim stopniu oferta wpisuje się doświadczenie organizacji, czy jest spójna z dotychczasowymi działaniami. Można także wskazać, zgodność oferty z dokumentami strategicznymi UMP;
- w pkt. III. 4 oferty szczegółowy opis:
  - Planu i harmonogramu działań, z uwzględnieniem podziału na działania: inicjatywy lokalne, integracyjne, edukacyjne, aktywizujące, badawcze - jeśli są planowane, itp.;
  - charakterystyki konkretnego działania, na czym będzie polegało, co w ramach działania będzie realizowane, kto będzie zaangażowany, itp.;
  - **Harmonogram powinien odzwierciedlać sezonowość, częstotliwość, regularność poszczególnych działań**;
- w pkt. III.5 oferty opis:
  - zakładanych rezultatów realizacji zadania publicznego;
  - co będzie bezpośrednim efektem (materialne „produkty" lub „usługi") realizacji oferty. Z tego, co zostanie wpisane w tym miejscu oferty Wnioskodawca będzie miał obowiązek rozliczyć się w sprawozdaniu. Zakładane rezultaty powinny być zatem

możliwe do osiągnięcia w wymiarze określonym w tym miejscu oferty, możliwe do sprawdzenia i udokumentowania;

- jaka zmiana społeczna zostanie osiągnięta poprzez realizację zadania. W tym miejscu należy wskazać rezultaty miękkie często także niemierzalne;
- czy przewidywane jest wykorzystanie rezultatów osiągniętych w trakcie realizacji oferty w dalszych działaniach organizacji? – trwałość rezultatów zadania;

- w pkt. IV oferty:
  - doświadczenie w lokalnych działaniach realizowanych we współpracy/na rzecz społeczności, w której ma być prowadzone SCIL;
  - kompetencje zespołu, który ma tworzyć centrum w zakresie animacji i organizowania lokalnej społeczności i zarządzania;
  - sposób zarządzania SCIL, w tym ewaluacja działań.

W planowaniu działań należy uwzględnić wywiązanie się z obowiązku szkoleniowego. Odbędą się również spotkania i wsparcie merytoryczne oferowane przez Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych oraz inne zarekomendowane podmioty.

W przypadku wątpliwości zachęcamy do konsultacji indywidualnych z pracownikami merytorycznymi Wydziału Zdrowia i Spraw Społecznych UMP lub z Realizatorami zadania z lat ubiegłych.

z up. PREZYDENTA MIASTA
Dorota Potejko
p.o. DYREKTORKI WYDZIAŁU